

**PARAULES DEL RECTOR DE LA UPF
EN L'ACTE DE CELEBRACIÓ DEL NADAL 2016
21 de desembre del 2016**

La literatura oral que volta i origina el conte de la Caputxeta vermella, de Charles Perrault, sol definir els dos camins que duen a casa la seva àvia com el camí *des épingles* i el camí *des aigüilles*, o el camí *des épinettes* i el camí *des aigüillettes*. Evidentment ara no entraré en la molt significativa simbologia que s'amaga en aquests conte, com en tots els contes clàssics. Però vull fer notar que tots dos camins són camins de punxes. El primer condueix directament a casa l'àvia i és el que s'ha de seguir. El segon, tant si s'hi veuen les punxes com només les floretes que les amaguen, és el camí de l'engany (fins i tot diria que el camí de l'autoengany) i, com és sabut, condueix a la boca del llop.

No és gaire original recomanar el primer. Però no és obligatori ser original per fer bones recomanacions. Nosaltres els de la UPF no hi podem fer res i hem de fer aquesta recomanació evident: ens trobem en una universitat de prestigi i no us podria enganyar prenent que hi ha camins més còmodes per arribar al mateix lloc on hem arribat. De fet el conte ens ve a dir que, tant si ens agrada com si no, només hi ha un sol camí. L'altre no és un camí, ni tan sols un camí de llenyataire, d'aquests que no porten enlloc.

Jo sóc per naturalesa del tot contrari a dir que hem vingut a aquest món a patir i crec sincerament en els principis amables del benestar. Mentre pugui compteu que lluitaré per aquest benestar a casa nostra. Això no té res a veure amb l'elecció del camí.

Hem tingut una colla de semàfors verds per alguna raó i fins i tot l'honor de compartir pàgina de semàfors La Vanguardia amb el president electe dels Estats Units. La primavera passada el *board* de la Universitat Johns Hopkins es va reunir a la Universitat Pompeu Fabra. Durant el sopar ens vàrem adonar que just a La Vanguardia

d'aquell dia es donava la coincidència. La coincidència era suportable i hi va haver molta gresca, perquè justament el nostre semàfor era verd i el de Donald Trump era vermell com un tomàquet.

Excuseu-me per la frivolitat, que em serveix d'excusa per dir-vos que, des del nostre entorn més immediat, a Catalunya, fins a l'escena mundial, la Universitat Pompeu Fabra és inequívocament considerada una institució de prestigi. I tenim el deure de seguir aquest camí, no només pels afers relatius a l'excel·lència i la lluentor (excel·lència i lluentors que, com he dit moltes vegades, necessiten matisos i m'agraden més quan s'assumeixen aquests matisos), sinó perquè el deure d'una institució és la seva sostenibilitat, la seva seguretat, la seva capacitat de garantir qualitat als seus treballadors i als seus estudiants. El prestigi, insisteixo, ens aporta tot això.

Una universitat moderna en context normatiu advers (deien els avaluadors institucionals europeus que ens van supervisar fa 10 anys), una finançament massa dèbil, una autoestima personal dels acadèmics admirable, però que de vegades convida a confondre problemes personals i problemes estructurals, una organització administrativa massa jeràrquica i arborescent, són els ingredients d'una distància que em sembla excessiva entre el govern de la universitat i els espais d'activitat acadèmica. Aquesta distància és una mena d'urpa que ens agafa el cap i ens obliga a mirar sovint cap al cantó de les espines. Però ahora crec que no se li escapa a ningú que, amb els projectes encetats i amb les reformes organitzatives i polítiques que hem afrontat durant els últims anys s'eixamplen portes i finestres i s'encén una llum potent per dur a terme allò més propi d'una universitat: un projecte acadèmic de la màxima ambició, net i ben definit. No és que no n'hi hagi, de projectes a la universitat. Projectes juxtaposats, circumscrits a certs àmbits. Jo parlo ara del projecte comú, resultat d'una conjuminació de la docència, la recerca i la transferència òptima que faci aparèixer la veritable figura de la UPF. Aquest projecte estava presoner del creixement que la UPF va fer després dels primers anys constituents i ara, quan assumim plenament i es vagin sedimentant els canvis esmentats, el tindrem alliberat i al nostre abast. Per a això és necessari que tots i cadascun dels membres de la comunitat se sentin sol·licitats al millor que poden donar se si. I només en aquest pas podrem donar contingut i concrecions de qualitat al pla estratègic ambiciós i plenament consensuat que ens hem proposat per als propers anys. Però també és imprescindible tenir el valor d'afrontar els reptes a gran escala.

Hi ha moments en què les passions alegres mostren el seu domini natural sobre les passions tristes. Aquest triomf de les passions alegres és el meu objectiu vital i és, des d'ara, el meu únic objectiu a la UPF. Em sembla la millor garantia de creixement i seguretat institucional i personal que tots volem per a la nostra vida a la universitat i per a la vida fora de la universitat... perquè, encara que de vegades no ho sembli, hi ha vida més enllà de la universitat i és una vida que la universitat ens ajuda a viure: una vida que feliçment no depèn de la universitat, però que també és millor quan la universitat millora.

A qui pertany el prestigi institucional? Sembla una pregunta emfàtica, però voldria entretenir-m'hi, per acabar, un moment. El prestigi pertany primer de tot al nostre país, perquè no és un prestigi només local. Entre les notes que fan la imatge de Catalunya davant del món, hi ha un lloc per a la UPF. Però la causa eficient d'aquest prestigi són els membres de la comunitat universitària: els que hi treballem i els estudiants que han volgut venir amb nosaltres. Els serveis prestats que em cal agrair són molt variats: van des dels que han donat suport gairebé anònim a processos de millora i de vegades han rebut a canvi una ganyota fins als companys que ens il·lusionen dia rere dia amb una feina extraordinària sense cap compensació. Podeu estar segurs que sovint, per poder continuar, m'he d'arrencar de sobre aquest sentiment estrany que combina la voluntat d'agradir amb la comprovació de no haver compensat i fins i tot d'haver mal pagat. Ara, però, us demano permís a tots per fixar-me en un cert grup de companys. Durant aquests anys tremends, en què, fastiguejada pels pitjors moments de la crisi econòmica i les restriccions imposades des de fora, la UPF ha continuat prosperant, aquest grup de companys ha assumit responsabilitats de vegades decisives, d'un pes proporcional enorme. Em refereixo als que, havent complert tots els seus compromisos acadèmics o professionals no han rebut l'estabilització promesa, o la promoció merescuda. La consciència d'aquest tort que ens depassa i ens amenaça molt seriosament, m'ha mogut, com sabeu, després dels canvis anunciats recentment en el consell de direcció, a assumir personalment les responsabilitats en matèria de professorat i a demanar al gerent i al vicerector competent en matèria de PAS a seguir els mateixos passos de proximitat, compromís i garanties personals en el tractament d'aquest problema greu, de primeríssima necessitat.

Ja que he esmentat els canvis en el consell de direcció, deixeu-me agrair personalment a la Louise, l'Àngel i el Josep la seva feina experta i desinteressada i la seva amistat.

Em permeto finalment evocar un instant la memòria del meu pare, que va morir l'hivern passat. Els meus avis eren tots dos de Piera (Apiària, el lloc de les abelles, un lloc preciós dels més espatllats de Catalunya avui dia), però el meu pare va néixer l'any 1923 a Madrid. Al començar la guerra, ell i la meua àvia se'n van anar a treballar a una finca del Bages, que es diu Canyelles, a Castellfullit del Boix, per guanyar-se la vida. No us explico tota la història. Amb tretze anys, el meu pare es va posar a fer de jornaler. Una de les feines més dures dels pagesos de secà era en aquella època netejar les vinyes del gram i les males herbes que escanyen els ceps. Arpiotar la vinya, se'n deia. Un home amb la pell gruixuda, les durícies i els ossos tesats d'haver treballat al camp tota la vida es col·locava en un extrem de la vinya i el meu pare, amb tretze anys, senyoret de Madrid, a l'altre extrem. Al cap d'unes hores s'havien de trobar al mig. I, aquí no hi havia bromes, a fe de Déu que s'hi trobaven. El meu pare, que era el contrari d'una persona presumptuosa, ho explicava amb gran orgull i traient profit del dramatisme. Les espines del camí, que no cal descriure, ni el mal que devien fer, ell les havia convertides en un esclat de llum, de benestar i de felicitat.

Si us poguéis transmetre aquesta felicitat per donar-vos les gràcies per tota la vostra bona feina, per haver arpiotat la vinya de la UPF aquests últims anys... Millor dit (abandonem el subjuntiu), si us la puc transmetre, aquí la teniu i és tota vostra.

La UPF val la pena. Tenim una gran causa entre mans: torneu de les festes, si us plau, amb l'empenta que ens cal per enfocar els temps de creixement i de prosperitat que ens esperen. Us desitjo un bon Nadal a vosaltres i a tots els vostres familiars i amics!